

Січень 2025

Звіт про ситуацію в Україні

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Темпи просування російської армії в січні, згідно зі аналізом OSINT проєкту DeepState, значно скоротилися, порівняно з груднем та листопадом (понад 6200 штурмів у грудні проти близько 4500 штурмів у січні на різних ділянках фронту). Також, за даними цього проєкту, січень характеризувався найменшою площею захоплених російською армією територій України (270 км² у січні проти 792 км² у листопаді та 400 у грудні). Деякі експерти вважають, що така ситуація, принаймні частково, пов'язана з тим, що нинішній темп поповнення особового складу в ЗС РФ поступається темпу зростання втрат, відтак, починає бракувати людей для наступальних операцій. Загальні втрати російських військ, за даними української сторони, на кінець грудня складають вже близько **836 тисяч** військовослужбовців, і в січні середня кількість втрат ЗС РФ була в районі 1500 осіб на добу.
- Збройні сили РФ продовжують завдавати удари по українських населених пунктах та енергетичній інфраструктурі, з використанням крилатих ракет і дронів-камікадзе. Під ударами в листопаді перебували [Київ](#), [Запоріжжя](#), [Суми](#), [Чернігів](#), [Харків](#), [Миколаїв](#), [Дніпро](#), [Одеса](#), [Ізмаїл](#), [Берислав](#), [Вишневе](#), [Куп'янськ](#), [Умань](#), [Кривий Ріг](#), [Павлоград](#), [Краматорськ](#), [Костянтинівка](#), [Покровськ](#), інші населені пункти.
- У зв'язку з розширенням зони посиленних обстрілів, у Донецькій та Харківській областях розширюється зона **примусової евакуації** для родин з дітьми. Голова Дніпропетровської обласної військової адміністрації також [закликав](#) жителів прифронтових громад евакуюватися, у зв'язку з наближенням лінії фронту до кордону Донецької та Дніпропетровської областей.
- Сили оборони України продовжують наносити удари по об'єктах російської нафтової промисловості, які беруть участь у забезпеченні військових потужностей РФ. Так, за повідомленнями ЗМІ, після атак на інфраструктуру порту Усть-Луга, який забезпечував до 20% морського експорту нафти з РФ, постачання нафти на термінал [фактично припинилося](#) на період ремонту. Також [зупинив свою роботу](#) Новошахтинський НПЗ, який було атаковано ще в другій половині грудня 2024 року. 27 січня стало відомо про [призупинку роботи](#) Рязанського НПЗ після дронівих атак. 29 січня 2025 року було [пошкоджено](#) Нижегородський НПЗ. Також тривають атаки на штаби, склади, аеродроми та інші військові об'єкти на території РФ та окупованій території України.
- 25 січня російські джерела опублікували [відео](#) з черговим розстрілом 6 українських військовополонених російськими військовими. Випадки страт військовополонених військовослужбовцями ЗС РФ тривають попри постійні звернення з українського боку до міжнародних інституцій, які покликани стежити за виконанням норм міжнародного гуманітарного права. В свою чергу, українська сторона в січні повернула російським полоненим можливість зідзвонюватися з родичами на території РФ.
- 15 січня Україна та РФ провели **обмін полоненими**, у ході якого додому повернулося 25 українських військовослужбовців. Значна частина з них має важкі поранення та хвороби. Серед повернених українських бійців були, зокрема захисники Азовсталі та Маріуполя, Чорнобильської АЕС, острова Зміїного, із різних напрямків фронту. До того, 10 січня, українській стороні вдалося [повернути](#) на підконтрольну територію 17 цивільних громадян.

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНOSTI

- 24 січня Україна [повернула](#) на підконтрольну територію тіла 757 загиблих військовослужбовців, зокрема, 34 з них було повернуто з моргів на території РФ, а інші - з території України, які тимчасово перебувають під російським контролем.
- За підрахунками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Росія незаконно [утримує в заручниках](#) понад 20 тисяч українських цивільних. Ця цифра навіть перевищує кількість військовополонених українців.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- За офіційною інформацією ювенальних прокурорів понад 2337 дітей [постраждали](#) в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії РФ. Станом на січень, 596 дітей загинули та понад 1741 отримали поранення різного ступеня тяжкості. Зареєстровано 154151 воєнних злочинів та злочинів агресії, а також 20444 злочинів проти національної безпеки. Майже 30 тисяч військових і цивільних українців отримали статус зниклих безвісти з початку 2024 року, у розшуку досі [перебувають](#) 59 тисяч українців. В Україну за результатами проведених репатріаційних заходів [повернули](#) тіла 757 полеглих захисників. Протягом осені 2024 р. російські атаки [призвели](#) до загибелі в Україні 574 цивільних осіб. Російські окупанти [вивезли](#) дванадцять дітей з тимчасово окупованого Харцизька на Донеччині до Москви на так звані «різдвяні канікули». Усі діти є вихованцями харцизького «соціального» притулку для тих, які втратили батьків внаслідок російського вторгнення.
- Російські окупанти продовжують руйнувати культурну спадщину України. В Україні внаслідок повномасштабної російської агресії [заснази](#) пошкоджень чи руйнувань 2156 об'єктів культурної інфраструктури, з них 382 — знищені. На Херсонщині на 20 січня [зафіксували](#) пошкодження 271 пам'ятки історії та культури, найважчих втрат зазнають пам'ятки археології національного значення. Під час війни [загинули](#) 148 українських митців та 96 медійників, а також 7 іноземних медійників, які розповідали світові про події в Україні.
- Безвідповідальність російських окупантів у ліквідації наслідків катастрофи у Керченській протоці, а також використання застарілих танкерів у санкційних схемах експорту нафти створюють нові загрози для екологічної безпеки України та Європи. Аварія двох російських танкерів «Волгонейфть» спричинила масштабне забруднення Чорного та Азовського морів, що може мати катастрофічні екологічні наслідки на десятиліття. Внаслідок розливу мазуту вже [зафіксовано загибель](#) морських ссавців, тисяч птахів та отруєння придонних організмів, що загрожує всьому морському екосистемному ланцюгу. Нафтопродукти [можуть дістатися](#) також узбережжя Одеси та Миколаєва. Збитки попередньо [оцінюються](#) у 14 млрд доларів.
- Екологічні злочини РФ продовжуються на території України та тимчасово окупованих територіях. В Україні вже [зафіксовані](#) понад сім тисяч екологічних злочинів Росії з початку повномасштабного вторгнення, збитки від яких перевищують €72,9 мільярда. Лівадійський парк у тимчасово окупованому Криму [занепадає](#): зруйновані фонтани, зарослі стежки, потоки каналізаційних нечистот. Окупаційна влада не виділяє коштів на реконструкцію, а ймовірно передання парку у приватні руки лише посилює загрозу знищення цієї історичної локації. Забруднення ґрунтів унаслідок російської агресії [завдало шкоди](#) на 5,5 млн гривень. З початку повномасштабного вторгнення в Херсонській області [відкрито](#) 24 кримінальні провадження за фактами злочинів РФ проти довкілля. Уламки російського дрона [пошкодили](#) резервуар з рослинною олією на агропідприємстві в Миколаєві, спричинивши витік, що забруднив територію та річку Південний Буг. Збитки внаслідок підриву Каховської гідроелектростанції (ГЕС) [сягнули](#) близько \$14 млрд.
- Окупанти [використовують](#) Маріупольський порт для вивезення крадених надр. За 11 днів січня з Маріупольського порту вийшло два морських балкари з краденим вугіллям з окупованих територій. Також підготовлено ще один причал для сипучих вантажів.

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНOSTІ

- На тимчасово окупованих територіях України росіяни активізували репресії проти цивільного населення, зокрема проводять масові обшуки, затримання та посилюють примусову паспортизацію. У Новій Каховці та навколишніх селах окупанти разом із ФСБ [проводять](#) обшуки, ламають двері будинків і шукають проукраїнськи налаштованих мешканців. У Криму протягом 2024 року [зафіксовано](#) 111 неправомірних затримань, 173 арешти та 61 обшук, причому більшість репресій спрямована проти кримських татар. 3 5 лютого українці, які не отримали російського паспорта, не зможуть одружитися і [ризикують](#) потрапити під депортацію.
- Окупанти проводять систематичну русифікацію дітей на тимчасово окупованих територіях, відправляючи їх на пропагандистські програми в Росію або залучаючи до військової підготовки. 5000 дітей з окупованої Луганщини [відправлять](#) на «культурні подорожі» до Росії для асиміляції та зміни ідентичності. 119 школярів із Маріуполя [вивезли](#) до Санкт-Петербурга, де вони проходять «перевиховання» під впливом російської пропаганди. У Запорізькій області окупанти [створюють](#) класи для плетіння сіток і ремонту дронів, витрачаючи на це кошти, призначені для освіти. Російські спецслужби [беруть](#) українських дітей під «кураторство», формуючи з них майбутніх пропагандистів, військових або агентів впливу.
- РФ примусово мобілізує українців і використовує їх у війні. У 2024 році понад 10 000 українців з ТОТ примусово [мобілізували](#) до російської армії. На Херсонщині окупанти спеціально [шукають](#) сиріт і дітей людей з інвалідністю, щоб використати їх у війні. Росіяни [змушують](#) місцеве населення перевозити боєприпаси, використовуючи їх як «військових верблюдів».
- Росіяни продовжують знищувати українську культуру та впроваджувати русифікацію. В окупованому Криму [не залишилося](#) жодної школи з викладанням українською мовою, а кількість учнів, які її вивчають, зменшилася до 0,015%. У школах Маріуполя дітей [змушують](#) героїзувати російських військових і бойовиків «ДНР», насаджуючи ворожу пропаганду. У Херсонській області окупанти [вилучають](#) українські книги з бібліотек, замінюючи їх пропагандистською літературою про війну. Російські загарбники [обстріляли](#) пам'ятник Тарасу Шевченку в окупованій Новгородівці, продовжуючи «війну з меморіалами». 36 українських музеїв [внесені](#) в російський державний каталог, а експонати з них використовуються для пропаганди та фальсифікації історії.
- Окупаційна влада незаконно привласнює українські землі, житло та підприємства, виселяючи місцевих жителів і заселяючи регіон мігрантами з Росії. У Криму Росія [продала](#) «націоналізоване» українське майно на 4,8 млрд рублів, включаючи квартири, готелі та підприємства. На Луганщині окупанти [позбавили](#) українців права власності на 18 000 гектарів землі, якщо вони не отримали російський паспорт. В окупованих регіонах РФ активно [заселяє](#) мігрантів, щоб змінити демографічний баланс і зменшити частку проукраїнського населення. Колаборанти на Луганщині [погрожують](#) відібрати житло у людей з інвалідністю, якщо вони не отримали російського паспорта.
- Окупанти штучно обмежують свободу пересування українців на окупованих територіях і використовують «фільтраційні» методи для контролю над місцевими жителями. Росіяни [встановлюють](#) блокпости, не пропускають людей без російських паспортів та перевіряють історію дзвінків у телефоні. Окупанти [розпочали](#) нову хвилю «фільтрації» під приводом перевірки автостраховки, але фактично перевіряють особисті документи і виявляють «нелояльних».

ЕКОНОМІКО-ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР

- **Прогноз на 2025 від НБУ:** інфляція сповільниться від середини року, а економічне зростання набере обертів. Інфляція зростатиме найближчими місяцями, але вже від середини року почне знижуватися. Наприкінці 2025 року вона становитиме 8,4%, а за підсумками 2026 року – повернеться до 5%.
- **Бюджет України почав фінансуватись за рахунок «умовних боргових зобов'язань».** Згідно з інформацією Міністерства фінансів, 3,8 млрд доларів США — фінансування Держбюджету України у січні 2025 року. З них 3,1 млрд доларів США від ЄС, і 700 млн доларів США в еквіваленті через випуск держоблігацій на внутрішньому ринку. Кошти від ЄС є першим траншем Союзу у межах ERA Loans. Це кредити, які погашатимуться за рахунок доходів від заморожених активів рф. Тобто витрати за позикою понесе країна-агресор, а не Україна. 3,1 млрд доларів США є умовними борговими зобов'язаннями для України.
- **Підсумки детінізації у 2024 та прогноз на 2025р.** За словами голова комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Данила Гетманцева, у 2023 році в Україні було +1,5 млрд доларів до держбюджету від детінізації. 2024 року не враховуючи цифри за грудень, більше 1,6 млрд, або 69 млрд грн. Наступного року Гетманцев очікує перевищення показнику в 100 млрд гривень від детінізації. Це стосується кожної галузі, всіх бюджетоутворюючих податків.
- **200 тис. українців можуть залишити Україну у 2025 році.** Упродовж 2024 року відтік мігрантів з України тривав. Загалом за 2024 рік він становив близько 500 тисяч осіб. У 2025 року тенденція триватиме. В НБУ припустили, що з країни виїдуть ще 200 тисяч осіб. Натомість від 2026 року почнеться повернення людей до України (близько 0,2 млн осіб), яке пришвидшиться 2027 року (близько 0,5 млн осіб).
- **Безробіття та вартість послуг ЖКГ.** Під впливом значного попиту на робочу силу безробіття зменшиться, однак залишатиметься вищим за рівень до повномасштабного вторгнення (близько 10-11% у 2025-2027 роках) через збереження суттєвих диспропорцій між потребами роботодавців і знаннями й можливостями потенційних робітників. Вартість окремих послуг ЖКГ для населення (природний газ, опалення та гаряча вода) залишається нижчою за рівень, який би узгоджувався зі світовими цінами на газ. Відповідно дія мораторію на підвищення тарифів на окремі послуги ЖКГ теж обмежувала пришвидшення інфляції.
- **За даними OLX Робота, медіанна зарплата в Україні станом на кінець 2024 року становить 20 000 грн (480 доларів США).** За рік зарплата зросла на 12,5%. За даними Держстату, річна інфляція в Україні станом на початок грудня становила 11,2%. Керівники українських підприємств прогнозують зростання зарплат у найближчі 12 місяців. Оцінки підвищилися після паузи.
- **26% українських пенсіонерів отримують пенсію менше 3000 грн. 5 789 грн склала середня пенсія в Україні наприкінці 2024 року за даними Пенсійного фонду України.** За рік виплата зросла на 7,5%. Втім це підвищення цілком «з'їла» інфляція, яка за офіційними даними НБУ склала 12% торік. Наразі в Україні нараховується 10,34 млн пенсіонерів. 26% з них отримують пенсію менше 3 тисяч гривень. На 497,5 тис. пенсіонерів менше стало за три роки повномасштабної війни — приблизно так само, як за два роки пандемії COVID-19. Найвищі виплати традиційно у пенсіонерів в Києві — 8 017,65 грн. Це більш ніж на третину вище за середній показник по країні. Найменші виплати у Тернопільській області: 4 484,69 грн. Це на 23% менше за середнє значення.

- Згідно з міжнародним опитуванням ЕоУ від Rating Group, Більшість українців (66%) вважає, що [США буде наддержавою](#) станом на 2030 рік. Протилежну думку мають дещо менше чверті респондентів. 51% українців оцінили вплив американської зовнішньої політики на Україну позитивно, 26% – негативно. Ще 12% не погодилися, що вона має якийсь ефект, а 11% не змогли визначитися з відповіддю. Українці значно частіше говорять про позитивний вплив зовнішньої політики Америки, ніж у середньому респонденти з 35 країн. Загалом Україна входить у топ-5 країн-оптимістів щодо впливу США (після Косова, Індії, Філіппін та Колумбії).
- **Політичні рейтинги.** 8 лютого, буде річниця звільнення генерала Валерія Залужного з посади головнокомандувача ЗСУ. Це була, безумовно, найгучніша відставка 2024 року, і невдовзі після неї, у період з 22 лютого по 1 березня, центр SOCIS провів соціопитування. Повторне опитування було проведене в грудні 2024 року, і дозволило представити ситуацію в [динаміці](#). Якщо брати до уваги лише тих респондентів, які прийдуть на вибори та визначилися, за кого голосуватимуть, то за дев'ять місяців, з початку березня до початку грудня, президентський рейтинг Валерія Залужного впав із 41,4 до 36,1%. Водночас рейтинг Володимира Зеленського трохи зріс — з 23,7 до 24,3%. Розрив між ними скоротився із 17,7 до 11,8%. Це досить суттєва зміна. Однак тут треба розуміти, до кого перетекли ті виборці, які втратили інтерес до Залужного. Президентський рейтинг Петра Порошенка зріс із 6,4 до 9,4%; Дмитра Разумкова – з 5,6 до 8,3%, Юлії Тимошенко – з 2,8 до 6%. Примітно, що рейтинг лояльного до Банкової Сергія Притули впав з 4,1 до 2,9%. Як наслідок, гіпотетичні підсумки другого туру, як і раніше, чітко обіцяють перемогу Залужному. У березні він виграв би у Зеленського з рахунком 67,5 проти 32,5%, у грудні — 68,4 проти 31,6%. Розрив не лише не скоротився, але навіть збільшився з 35 до 36,8%.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Про перемовини, “мир” виключно на російських умовах.** Російське керівництво, президент РФ постійно говорять про готовність перемовин, але при цьому безперервно висловлюють аргументи, які унеможливають такі перемовини. Твердять про нелегітимність українського керівництва, наполягають на визнанні спроби анексії української території, не вважають за потрібно брати до уваги в перемовинах країни Європи. Заяви протягом січня в цілому стосувалися начебто готовності брати участь в мирних перемовинах, ультимативному озвучуванні російських позицій щодо окупованих територій та подальшого політичного та безпекового контролю щодо України. Паралельно з тим посилювалися меседжі, що РФ не вважатиме потенційні досягнуті домовленості нелегітимними через українську владу. Постійний член Ради безпеки Росії, помічник президента РФ Патрушев 14 січня [закликав](#) вести переговори щодо України без участі інших країн Заходу, Москві нема про що розмовляти ні з Лондоном, ні з Брюсселем, заявив постійний член Ради безпеки Росії, помічник президента РФ. Йдеться про перемовини виключно на [умовах](#) РФ, зокрема стосовно захоплених українських територій — ««Це навіть не обговорюється. Території, що колись управлялися з Києва, увійшли до складу Росії», а Україну чекає «[беззастережна капітуляція](#)» через потугу російської армії. У відповідь на заклик Трампа припинити війну українське політичне керівництво звинувачується у небажанні ведення мирних перемовин щодо миру ([Путін](#)). Паралельно з цим в РФ [говорять](#) про неприпустимість заморожування «українського конфлікту», звинувачуючи країни Заходу у використанні «паузи» начебто для озброєння Києва і спроб реваншу. ([МЗС](#) РФ)
- Путін також розповів, що якби Трампа не «вкрали перемогу» на виборах у 2020 році, «СВО» могла б і не розпочатися. Путін [зазначив](#), що у нього з Трампом завжди були ділові, але водночас

довірчі стосунки. Він також [вказує](#), що конфлікт може завершитися через півтора-два місяці, «якщо у Києва закінчатся спонсорські гроші і патрони». Він також наполіг на нелегітимності українського керівництва в перемовинах, якщо вони почнуться. Заява була [представлена](#) візуально як вирішене для РФ питання, на тлі поїздки путіна по іншим важливим справам.

- **Дискредитація українського політичного керівництва.** Ключові наративи російського керівництва стосовно української влади, начебто втрата легітимності. Путін [продовжує](#) говорити про начебто ризики перемовин та включення України в діалог МЗС РФ, Україною США, він говорить про начебто «нелегітимність» президента України Зеленського, і перемовини, результати зустрічей з ним «можна буде оголосити нелегітимними». Водночас із заяв Путіна [слідую](#), що він особисто не хоче говорити із Зеленським, але готовий призначити переговорників, хоча продовжує говорити про начебто нелегітимність українського політичного керівництва. Він також [вказує](#), що Зеленський не має права нічого підписувати, йдеться про потенційні угоди.
- **Т.зв. «Новий світовий порядок». Заперечення української ідентичності та державності.** Помічник Путіна, М. Патрушевим було [заявлено](#), що не виключено, що цього року Україна взагалі припинить своє існування, як і Молдова. У перемовинах з США впроваджується логіка великої угоди «великих держав», без врахування думки рівних країн, впровадження ідеї «нового світового порядку» часів холодної війни. В офіційних пропагандистських джерелах поширюються [наративи](#), що «Україна — це дрібниця: Трамп запропонує Росії глобальну історичну угоду» та «[США остаточно здадуть Україну](#)» РФ, а начебто західні військові корпорації перетворили Україну на полігон для випробування своєї зброї, вважає голова комісії Громадської палати РФ з питань суверенітету, співголова координаційної ради.

В різних регіонах, зокрема тимчасово окупованих українських, [поширюються](#) меседжі від офіційних осіб, що українці не здатні мати суверенну державу, адже цього немає «в їхній генетичній пам'яті». Йдеться, що Україна не зможе відновитися після СВО без допомоги Росії та Білорусії ([Лукашенко](#)), і президентом України в майбутньому має стати хтось на зразок сталіна, якій розпочне домовлятися та розвивати стосунки з РФ. Голова Російського історичного товариства, директор Служби зовнішньої розвідки РФ Сергій Нарішкін вважає, що під час обговорення прав на українські території необхідно враховувати їхню історичну приналежність. За словами Нарішкіна, буде запропоновано історикам з країн Східної Європи обговорити цю тему: «спробуємо запросити істориків з інших країн, Польщі, Угорщини, Словаччини».

- **Скорочення підтримки України з боку Заходу. «Допомога не була безплатною».** Продовжується антиєвропейська [риторика](#) в пропагандистських джерелах, що західні військові корпорації (зокрема Німецькі) перетворили Україну на полігон для випробування своєї зброї.
- **Сакралізація війни.** В пропагандистських джерелах в РФ час від часу актуалізуються погляди на війну, можливість застосування ядерної зброї через оптику церкви, різних екстрасенсів та ін. В [інтерв'ю](#) пропагандистським джерелам різні священники рпц йдеться що епідемії та війни відбуваються через гріхи людей, таким чином Бог допускає це. Російські екстрасенси говорять, що після завершення т.зв. «СВО» для Росії має настати «золоте століття».
- **Т.зв. «Інтеграція» українських тимчасово окупованих територій Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей.** Путін [доручив](#) органам прокуратури зосередити увагу на вирішенні проблем громадян у т.зв. нових регіонах країни, наголосив роботі з т.зв. інтеграції ДНР, ЛНР, Запорізької та Херсонської областей до російського правового простору.
- Тривають заходи із знищення української культури та ідентичності на тимчасово окупованих територіях. Приміром, за окупаційними російськими [даними](#) 2024 року бібліотеки Херсонської області отримали 50 мільйонів рублів з федерального бюджету на отримання виключно російських книжок.
- Російська сторона продовжує використовувати громадян на тимчасово окупованих територіях як ресурс для російської армії. Тимчасово окуповані території також залучені в реалізацію постійних регіональних планів в РФ з т.зв. рекрутування до російських збройних сил. Продовжує

[розгортатися](#) кампанія із рекрутування мешканців Криму до служби в російській армії за контрактом. За [інформацією](#) окупаційної влади, начебто у Криму з початку року кількість охочих укласти контракт із Міноборони зросла на 10%.

- **Дискредитація української армії. Декларації про потужність російської армії.** Впроваджуються [наративи](#) про дезорганізованість, слабкість катастрофічні процеси в Українській армії. В пропагандистських джерелах [наводяться](#) міркування іноземних військових, що українські підрозділи «довго не затримуються» у Курській області.
- За офіційними російськими даними, російська армія зростає, так, контракт про проходження військової служби уклали близько 450 тисяч осіб у 2024 році, начебто понад 40 тисяч громадян РФ вступили в добровольчі формування та вирушили до зони т.зв. «сво» ([Медведев](#)).